

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Årskrift

ÅRSSKRIFT 2016

INDHOLD

	side
Bestyrelsen	2
Arkiverne	3
Regnskab 2015	5
Beretning 2015	6
Generalforsamling 2015	7
Udflugt til besættelsesmuseet	8
Lokalesituationen	10
En historie om Søbakkevej	12
Lidt om dansk landbrug anno 1910	17
Efterår i Korup – tegning	20
Maren Hansdatter	21
Fra arkivernes gemmer	26
Fra Folkets Bog	31
Henvendelser	34
Efterlysning	35

Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Indmeldelse kan ske ved bestyrelsens medlemmer eller på arkiverne.

Kontingent: 75 kr. årlig pr. husstand.

Vedtægterne udleveres ved henvendelse til arkiverne.

Antal medlemmer pr. 31. december 2015: 370 husstande.

Årsskriftet er trykt i 420 eksemplarer.

Redaktion: Erik Lund.

Redaktionen afsluttet medio januar 2016.

Billeder uden angivelse er foreningens optagelser.

Årsskriftet uddeles til medlemmer og interesserede og fremlægges på bibliotekerne.

Foreningens hjemmeside: **www.korup-ubberud-lokalhistorisk.dk**

Foreningens Bank: Danske Bank Reg. Nr. 1551 Konto nr. 6357393.

Bestyrelsen for Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Formand:

Anne Thaulow
Tornmarksvej 27, 5491 Blommenslyst
Tlf. 6596 7508
mail: afthaulow@gmail.com

Næstformand:

Lisbeth Jørgensen
Pederstrupvej 92, 5210 Odense NV
Tlf. 6594 2087
mail: birkhoej@privat.dk

Sekretær:

Elly Trøjgaard
Ejlstrupvej 185, 5200 Odense V
Tlf. 6594 2935
mail: andersen-troejgaard@kalnet.dk

Kasserer:

Freddie Westergaard
Rørsangervej 16, Korup, 5210 Odense NV
Tlf. 6594 2125
mail: lokalhistoriskforening@kalnet.dk

Harry Nielsen
Egevej 45, Ejlstrup,
5200 Odense V
Tlf. 6594 2704
mail: hama@korup-al.dk

Henning Jespersen
Søbakkevej 7,
5210 Odense N V
Tlf. 6594 2828
mail: hj@slukefter.dk

Erik Lund
Søbakkevej 61, Korup
5210 Odense NV
Tlf. 21 26 38 73
mail: lunderik@dlgmail.dk

Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forenings opgave er at understøtte arbejdet på de to lokalhistoriske arkiver i henholdsvis Korup og Ubberud. (For nærmere oplysninger om arkiverne se nedenfor.)

På arkiverne arbejdes der med at

Interviewe og lave båndoptagelser.

Lave video.

Fotografere og scanne billeder.

Indsamle arkivalier.

Finde billeder og fotografier fra sognene.

Registrere arkivalier.

Finde stof om sognene i aviser og blade.

Arkivet i Korup

Adresse: Korup Kultur- og Idrætscenter's foyer, Præstevej 12, Korup, 5210 Odense NV
Der er åbent den 2. og den 4. tirsdag i måneden fra kl. 19.00 til kl. 20.30.
I månederne oktober til marts har vi tillige åbent hver torsdag fra kl. 10.00 til kl. 12.00.
Skilt ved indgangen

Arkivleder: Freddie Westergaard
Rørsangervej 16, Korup, 5210 Odense NV,
Tlf. 6594 2125
mail: koruplokalarkiv@kalnet.dk

Åbningstid: 2. og 4. tirsdag i måneden kl. 19.00 –20.30
Oktober – marts tillige torsdag kl. 10 -12

Nedenfor viste personer er beskæftiget på Korup Arkiv i arkivets åbningstider

Freddie Westergaard

Lisbeth Jørgensen

Helge Green

Erik Lund

John Andersen

Arkivet i Ubberud

Adresse: Ubberud Skole, Ubberudvej 30, Ubberud, 5491 Blommenslyst.
Arkivet ligger i den ældste del af skolen over for kirken.
Skilt ved indgangen.
mail: ubberud.lokalarkiv@gmail.com

Arkivleder: Henning Jespersen
Søbakkevej 7, 5210 Odense N V
Tlf. 6594 2828
mail: hj@slukefter.dk

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag i måneden kl. 18.30 – 20.00
Okt. - marts tillige kl. 10 -12

Nedenfor viste personer er beskæftiget på Ubberud Arkiv

Anne Thaulow

Elly Trøjgaard

Henning Jespersen

Harry Nielsen

Bente Jespersen

Margrethe Nielsen

Karen Kühn

Ove Kühn

For begge arkiver gælder det, at de er lukket i skoleferier.
Besøg uden for åbningstiden kan ske efter aftale med arkivlederen eller et bestyrelsesmedlem.

Har du billeder, beretninger/historier, oplysninger, dokumenter eller lignende, som du mener kan være med til at udbygge arkivernes viden om lokalområdets udvikling gennem tiderne, så vil vi meget gerne høre fra dig. Vi behøver ikke at beholde dit materiale, men vil gerne have lov til at tage en kopi heraf og dermed være med til at bevare det for eftertiden og for de mange, som søger oplysninger om deres aner.

Husk i den forbindelse på, at også 60'erne, 70'erne og 80'erne en dag bliver "historie" for vore efterkommere.

Årsregnskab 2015 for Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Indtægter

		<u>Budget 2015</u>
Medlemskontingent indbetalt i 2015	26349,-	26000,-
Tilskud fra Odense Kommune	12000,-	6000,-
	<u>38349-</u>	<u>32000,-</u>

Udgifter

Tryk af årsskrifter, kalendere og reklamer	9981,75	8000,-
Kontorartikler	1519,21	2000,
Representation	350,-	
Møder, kursus og generalforsamling	93,00	2000,-
Kontingent til foreninger, girogebyrer	300,-	1000,-
Porto, papir, film og bøger.	2233,40	3000,-
Arkivdag, udstillinger, udflugter	0,00	2000,-
Tilskud til Ubberud arkiv	11000,-	7000,-
Tilskud til Korup arkiv	<u>11000,-</u>	<u>7000,-</u>
	<u>36477,36</u>	<u>32000,-</u>
Årets resultat	1871,64	0,-

Egenkapital

Beholdningen pr. 1. jan. 2015	8267,10
Årets resultat	<u>1871,64</u>
Beholdningen pr. 31 dec. 2015	<u>10138,74</u>

Regnskabet sendt til revision den : 15/1-2016 H. Westergaard
kasserer

Regnskabet revideret den: 19/12016 int. fat bemærke

Anders Lunden
Anders Lunden
revisor

H. Nissen
Henry Nissen
revisor

Beretning for Korup – Ubberud Lokalhistoriske forening 2015

Der var genvalg til bestyrelsen på alle poster ved det konstituerende møde, og vi har i årets løb afholdt 4 møder.

Korup arkiv havde den vanlige udstilling juni, juli og august i sognegården, med en serie billeder af konfirmand hold. I december og januar nyere idrætsbilleder i anledning af Korup idrætsforenings 75 års jubilæum.

I maj måned døde tidligere arkivleder i Korup Jens Peter Jensen. Jens Peter var barnefødt på ”Brunbjerg”, han var meget interesseret i lokalhistorie. Da han som landpost kom rundt på ruterne fik han en enorm viden om hvad der rørte sig i sognet. Det nød lokalarkivet stor fordel af de mange år han var med i foreningens bestyrelse og sidst hvor han i en årrække var leder af arkivet.

Da Korup Lokalarkivs lokaleproblemer stadig ikke er løst, må man klare det daglige arbejde torsdag formiddag i KKIC’s mødelokale, som de velvilligt låner os, stor tak til dem. Alle fem arbejder her efter bedste evne med at supplere på Arkiv.dk., men det betyder, at lokalet skal tømmes efter brug, og sager skal hentes ovre i skolens kælder, hvilket gør arbejdet ret besværligt. Vi havde håbet på lokale på skolen, når de havde fundet deres ben efter den nye skolelov, men det har ikke vist sig muligt på nuværende tidspunkt.

Helge Green arbejder sammen med SLA på at få lavet en bedre hjemmeside.

I Ubberud er vi mere heldige, vi har fået stillet et dejligt lokale og borde i stuen under det tidligere arkiv til rådighed. Det har lettet både gangbesværede medarbejdere og besøgende, det er vi meget glade for. Tak til skolen for velviljen.

Der er gået en del tid med maling og indretning af det nye lokale, men vi arbejder stadig med registrering af det indkomne materiale.

Henning og Bente arrangerede en udstilling i Hallen i forbindelse med Indvielsen af Ubberud Kultur og Bevægelseshus og Ubberud Idrætsforenings 70 års fødselsdag. Udstillingen repræsenterede billeder fra livet i foreningen gennem de mange år.

Aktivitetsdagen i Grævlingehuset tog Harry og Freddie sig af på foreningens vegne.

Arkivdagen i sognegården d. 14. november, som vi plejer holde hvert andet år, måtte vi af private årsager springe over i år. Der var mange private mærkedage så vi havde ikke ressourcer nok til at gennemføre den.

Til gengæld var den arrangerede tur i juni til Lufthavnsmuseum et så stort tilløbsstykke, så vi desværre måtte skuffe nogle medlemmer, da man havde et max på 60 personer.

Vi minder om at arkivernes billedmateriale kan ses på den nye portal www.arkiv.dk.

Den har vist sig at være en stor succes og har medført en del henvendelser om rettelser og tilføjelser. Det modtager vi med glæde, da det medvirker til øget troværdighed og vi opfordrer endnu flere til at sende rettelser hvis de finder fejl.

Tak til alle medarbejdere på arkiverne og hjælpere med omdeling af materiale.

Generalforsamlingen 2015

Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening afholdt tirsdag den 17. marts 2015 sin ordinære generalforsamling i Korup Sognegård, hvor ca. 90 af foreningens medlemmer var mødt frem.

Formanden Anne Thaulow bød velkommen og foreslog Ingrid Nielsen som dirigent, hvilket forsamlingen godkendte uden indsigelser.

Anne Thaulow omtalte i sin formandsberetning de arrangementer, der var afholdt i det forgangne år og takkede for den altid store opbakning, der blev udvist fra medlemmernes side, når foreningen inviterede.

Lokalet klargøres til aftenens møde

Herudover nævnte hun, at lokaleproblemet i Korup endnu ikke var løst, så arkivet her fortsat afholder de ugentlige arbejds møder i hallens mødelokale. Ubberud arkiv derimod har fået en aftale med skole, så man nu er i gang med at indrette stueetagen til arkivet, hvorved man slipper for de besværlige adgangsforhold til første salen. Formanden oplyste endvidere, at det nu på internettet, på adressen **arkiv.dk**, er muligt for alle at se, hvad de enkelte lokalarkiver rummede af informationer og billeder. (Der har været et problem med at overføre billederne fra Ubberud, men det er ved at blive løst.)

Sluttelig oplyste formanden, at der i april ville blive udsendt en indbydelse til en udflugt, der vil gå til museet i Beldringe, og samtidigt opfordrede hun ”yngre” medlemmer til at melde sig til at hjælpe med arbejdet på arkiverne, så man kan sikre en fortsat drift heraf. Hvis ikke der løbende sker en tilgang af nye kræfter, kan man komme i den situation, at arkiverne en dag kan blive nødt til at lukke.

Freddie Westergaard gennemgik regnskabet, hvor særligt et par tal sprang i øjnene. Tilskuddet fra Odense Kommune var blevet forhøjet, da det på grund af lokaleproblemet var blevet nødvendigt at udstyre medarbejderne på Korup Lokalarkiv med en bærbar PC, og den store udgift til årsskrifter m.m. skyldtes, at trykningen tidligere var udført gratis af Odens Kommune, men at man nu var blevet præsenteret for en regning for de sidste tre års trykning. Regnskab og budget, blev herefter begge godkendt uden kommentarer, og da alle på valg blev genvalgt, kunne dirigenten hurtigt afslutte generalforsamlingen og takke forsamlingen for god ro og orden, og samtidigt også takke bestyrelsen og arkivmedarbejderne for udførelsen af et stort og meget vigtigt arbejde.

Næste punkt på dagsordenen var kaffe og lagkage.

Efter kaffepausen gav formanden ordet til fhv. lærer og tidligere medlem af folketinget, Alfred Hansen, der ville fortælle om sin tid på Christiansborg.

Alfred Hansen har overtaget talerpulsten

Alfred Hansen startede sit indlæg med at citere Per Hækkerup for at have sagt. Vil du være populær som politiker, må du kunne rejse dig op, tale højt og sige tingene kort.

Alfred Hansens interesse for politik blev ikke skabt i barndomshjemmet i Skarrild, hvor de politiske drøftelser mest vedrørte, om man ved kommunalvalgene kunne få valgt en sognerådsformand fra den side af Skjern å, hvor man nu selv boede.

Hans første berøring med landspolitik skete da han i 51-52 kom på højskole. Her skulle der afholdes et prøvevalg, og han blev bedt om at være med til at fremlægge og forsvare Retsforbundets politik, og blev grebet heraf. Dette blev starten på hans politiske karriere, og da han efter læreruddannelsen på Skårup seminarium kom til Frørup Skole på Langeland, blev han her i 1964 første gang opstillet til folketingsvalget for Retsforbundet og fik sin første optræden i Danmarks radio. Ved ansættelsen på Korup skole i 1968, blev han opstillet i Gudme kredsen, og i 1974 blev han med kort varsel indkaldt til folketinget som stedfortræder for Retsforbundets daværende folketingsmand fra Fyn. Ved ankomsten til Christiansborg fik han udleveret to lovforslag, som han fik en halv time til at læse, inden han skulle kommentere disse fra talerstolen.

I 1977 blev han første gang valgt til folketinget, og hans første opgave her var at underskrive grundloven. Om tiden i folketinget sagde han, at det havde givet ham mulighed for at møde mange spændende mennesker, som generelt var meget venlige og hjælpsomme, men det var hårdt arbejde fra morgen til aften sent. Hvor man i de store partier kæmper om at få et ordførerskab, fik han som medlem af et lille parti 5-6 udvalgsposter, som krævede megen forberedelse og mange udvalgsmøder, men som også gav anledning til flere udenlands rejser og også deltagelse i middage med dronningen på Fredensborg og Christiansborg.

Alfred fortalte om arbejdet i folketinget, om behandling af lovforslag og ændringsforslag, beslutningsforslag, forespørgsels debatter, redegørelsesdebatter og samråd. Arbejdet i folketinget i 70'erne opfatter han som anderledes den gang end i dag, hvor det at følge med på facebook og twitter optager meget af medlemmernes tid og måske er medvirkende til at udvalgsmøderne nogen gange er tyndt befolket.

Det var et hårdt slag for ham, at hans arbejde som folketingsmedlem endte ved valget den 8. december 1981, hvor stemmetallet betød, at partiet mistede sin repræsentation i folketinget.

Alfred Hansen afsluttede sit indlæg med at fortælle små historier om oplevelser med datidens kendte politikere, der omfattede navne som Mogens Glistrup, Kresten Poulsgård, Anker Jørgensen, Erhard Jacobsen, Svend Auken, Per Hækkerup, Poul Schlütter, Uffe Ellemann-Jensen m. fl.

Et spændende og farverigt foredrag som til fulde indfrie de tilhørernes forventninger.

Udflugt til besættelsesmuseet i Beldringe

58 af foreningen medlemmer deltog i "kør selv udflugten" til museet søndag den 7. juni. Museet består dels af en bunker, der er under renovering, samt en udstilling af effekter fra besættelsestiden i lokalerne i en længe på den nærliggende gård.

Omkring etableringen af flyvepladsen og de omkringliggende bunkers fik vi i korte træk følgende beretning givet med udgangspunkt i et kort over området. (se billede),

I 1943 begyndte tyskerne at se sig om i omegnen af Odense for at finde et egnet areal til en flyveplads, og efter at man først havde kigget på Marslev og et område syd for Odense traf man en beslutning om at anlægge Lunde Flyveplads.

Kort efter fik beboerne i et område, der omfattede dele af Lumby, Broby og Sønder sø sogne, i alt 2000 tønder land, varsel om, at de i løbet af en måned skulle rømme bolig og jord. Det drejede sig om næsten et par hundrede ejendomme, gårde, husmandssteder og beboelseshuse mellem hinanden, hvoraf der blandt gårdene var flere gamle slægtsgårde, og meddelelsen vakte en ubeskrivelig sorg og harme blandt de ramte mennesker, selvom ejendomsbesidderne ganske vist fik erstatning.

Orientering om flyvepladsen

Omtrent samtidig med, at de sidste beboere flyttede ud af deres huse, blev området afspærret, og man påbegyndte anlæggelsen af flyvepladsen.

De indledende arbejder på pladsen omfattede først og fremmest rydning, jordarbejder og planering, og det giver et godt indtryk af disse arbejders størrelse, når det oplyses, at selve ringvejen, der i 30 meters bredde med græsrabatter på begge sider løber omkring pladsen, er ikke mindre end 10 kilometer i omkreds.

Fra Lumby holdeplads til Allesø blev der anlagt banespor, og ved siden af banesporet blev der indrettet aftapningshaner, således at benzinen kunne flyde direkte fra tankvognene ned i beholderne under jorden. Hver beholder kunne rumme 10,000 liter.

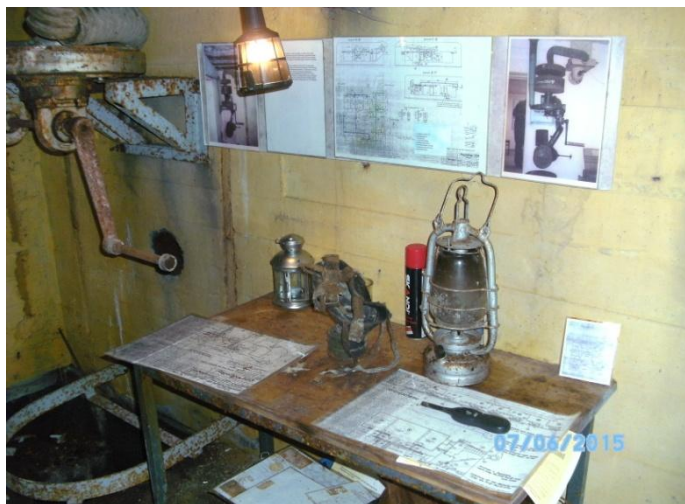
Der blev bygget en 60 m bred og 2.000 m lang startbane, en hangar, værksteder, flyverskjul, op-tankningsanlæg, ca. 10 km rullebane, der forbandt disse samt 5 større bunkers og 5 mindre maskingeværbunkers. Sidst i december ankom det første tyske personel til flyvepladsen, og i starten af 1945 var der omkring 800 tyskere på pladsen. Under tysk ledelse arbejdede desuden i byggeperioden i gennemsnit omkring 4.300 danskere på pladsen til en løn, der i de såkaldte gode dage var på mellem 350 og 450 kr. om ugen. (på et vist tidspunkt var der beskæftiget ikke mindre end 6-7000 arbejdere).

Under jorden blev ligeledes bygget sikrede hangarer. Til de flyvemaskiner, der måtte stå fremme, camoufleret med net, blev der indrettet store jordbokse, der nok skåned maskinerne for eventuelle sprængstykker, men som under ingen omstændigheder kunne stå for fuldtræffere. Flakskyts flankerede alle disse anlæg, der for en stor parts vedkommende, var camoufleret som halm hæs og andre uskyldigt udseende ting.

Jordboksene var i øvrigt omgivet af svære pigtrådsspæringer, og det var også hensigten, at selve ringvejen skulle beskyttes på den vis, men så vidt nåede man aldrig.

Der blev bygget store reparationssteder til flyvemaskinerne, der blev indrettet brandstation, lazaret, bunkers og udkigsposter. Pladsen blev oversået med maskingeværreder, ledninger og pæle, end ikke en biograf savnedes. Det eneste, man savnede, var flyvemaskinerne. De første kom i marts 1945, omkring et halvt hundrede stykker, og de næste kom i april – det var kun en halv snes. Rygtet fortalte, at de ikke kunne gå på vingerne igen, fordi de ikke havde mere benzin, og at de fortrinsvis havde forladt Tyskland, fordi man ikke ønskede dem tilintetgjort i de allieredes bombetæppe.

Efter rundgang i bunkeren og museet, var der mulighed for at købe kaffe i lufthavnens cafeteria, men på grund af en misforståelse, var man her desværre ikke klar, da gæsterne indfandt sig, så da traktementet blev klar, havde flere valgt at gå med uforrettet sag.

Billede fra besøget i bunkeren (ovenover) og fra museet (til højre).

Lokalesituationen i Korup og Ubberud

Korup Lokalkrav fandt heller ikke i 2015 en løsning på lokalesituationen, en løsning hvor arbejdet kan udføres tæt på arkivalierne, der stadig befinder sig i kælderen under Korup Skole, medens arkivpersonalet i åbningstiden må udføre deres arbejde i KKIC's mødelokale.

Det er således her, man finder os hver torsdag formiddag fra 9 - 12 i vinterhalvåret, hvis man vil søge personlig hjælp til at finde oplysninger i arkivet eller aflevere materialer, som man vil lade indgå i arkivet.

Den 2. og 4. tirsdag i måneden træffes vi desuden i foyen fra kl. 19 – 2030.

Arbejdet i arkivet består i at registrere indkomne materialer i arkivsystemet, at sætte manglende personnavne på arkivets billeder, hjælpe interesserede med oplysninger, udarbejde årets kalender og årsskrift etc.

En del af tiden bruges også til at lave udstillingsbilleder som ophænges i sognegården, hvor der således i 2015 har været to udstillinger. I sommermånederne viste vi her billeder af tidligere kon-

firmationshold, og i december blev der, i anledning af Idrætsforeningens 75 års jubilæum i 2016, vist billeder af deltagere i idrætsforeningens mange aktiviteter.

Arkivpersonalet afslutter her arbejdet i 2015 med en let julefrokost i det mødelokale, der er deres arbejdsplads om torsdagen.

Computere og materialer er som sædvanligt ved arbejdstidens slutning pakket bort,

I Ubberud har lokalarkivet været mere heldige, her har arkivet af skolen fået stillet lokaler og borde til rådighed i stueetagen under det tidligere arkiv, hvilket bl. a. har lettet adgangen for gangbesværede besøgende og medarbejdere, der slipper for turen op ad den stejle trappe til de hidtidige lokaler på første sal.

Medarbejderne har foruden de løbende opgaver på arkivet, der i 2015 bl. a. har bestået i registrering af indkomne arkivalier, udstilling i Hallen og aktivitetesdag i Grævlingehuset, også selv stået for maling og indretning af det nye lokale, der fremtræder lyse og venlige i den nye udformning.

Åbningstiden på Ubberud Lokalarkiv er den 1. og 3. tirsdag i vintermånederne fra kl. 10 – 12. Desuden træffes man 1. og 3. tirsdag hele året (excl. Skoleferier) fra kl. 1830 – 2000.

Et kig ind i det fint istandsatte lokale i Ubberud, som det tager sig ud i dag – lyst og indbydende.

En historie om Søbakkevej

Efter i mange år at have boet på Søbakkevej, har jeg fået lyst til at vide mere om vejens og beboernes historie, hvilket ønske jeg har forsøgt at opfylde ved hjælp af nutidens elektroniske hjælpemidler d.v.s. internettet. Her kan man stort set få svar på alt, hvis man ellers forstår at stille de rigtige spørgsmål. Jeg vil i det efterfølgende forsøge at indvie læserne i, hvad bl. a. elektronikken har skaffet mig af informationer.

Trods denne fagre nye verden, er det dog endnu ikke muligt for elektronikken at skrue tiden tilbage, så det vil jeg derfor gøre på min egen måde. Jeg vil i tankerne, hjulpet af billeder, jeg har fundet på nettet, foretage en gåtur ned ad Søbakkevej en tidlig forårsdag i slutningen af 1950'erne, altså før bebyggelsen på vejen tog fart, og med udgangspunkt i mine fundne oplysninger vil jeg så forsøge at beskrive oplevelsen.

For de der ikke ved det, kan jeg oplyse, at Søbakkevej er vejen, der går fra Rugårdsvej ved den nu benævnte Hotel Frederik VI og ned til Hole Skov, hvor Søbakkevej møder Langesø stien samt vejen der fører op til Søbakkegård og går til venstre ind i skoven og bliver til en del af Hole Skovvej. Vejen var oprindeligt en lokal tilkørselsvej til Søbakkegård (måske deraf navnet på vejen), men i forbindelse med etableringen af banelinjen Odense Brenderup i 1911, blev strækningen fra Rugårdsvej og til Slukefter trinbræt gjort til en kommunal vej.

Ud over at føre til Søbakkegård, blev vejen også brugt som adgang til Hole Skov, enten man nu ville gå en tur i skoven eller man ville besøge motorcrossbanen i Højbjerg, idet det via en marksti og en bro over Rydså var muligt at nå frem til banen.

Den omtalte morgen stiller jeg mig, hvor Søbakkevej starter ved Rugårdsvej, lukker mine øjne og retter næsen ned ad vejen mod Hole Skov, og underet sker. Motorlarmen fra de mange biler, der med godt 50 i timen denne morgen kører forbi, heraf de fleste med retning mod Odense, forsvinder, og i stedet kan jeg høre lærken, der slår sine triller svævende højt over mig.

Det er en skøn solrig morgen.

Lige på hjørnet i rabatten står nogle mælkejunger

der tilhører Søbakkegård, juniorerne er bragt hertil tidligere på dagen af Kirsten Jørgensen med traktor og vogn. Juniorerne indeholder gårdens mælk, og de venter nu på, at blive samlet op og bragt til mejeriet.

På min venstre hånd har jeg Slukefter Kro, hvis historie kan føres helt tilbage til 1822. Kroen var oprindeligt en stråtækt bygning, der brændte i 1928 og derefter blev genopført med fast tag. Kroen, der siden 1828 har været Kgl. Priviligeret, ejes og drives af Anna Hansen, der tog over efter faderen i 1938. Foran kroen er et parkeringsareal, hvor jeg ser, at der holder en bil, den nyeste VW model, det er sikkert en repræsentant, der har overnattet på kroen, og som endnu ikke er kommet af sted på dagens arbejde.

På min højre hånd er et markstykke, der strækker sig langs med vejen og næsten ned til banelinien, og bag ved markstykket ligger et stråtækt hus, der har adgang fra Pederstrupvej. Huset ejes af Henry Eriksen, og hans kone hører til staben af hjælpere på kroen. I huset, der indtil 1955 var ejet af kroen (Anna Hansen), er der et værelse, der tidligere altid skulle stå klar til en gæst fra kroen. Som Kgl.

Slukefter Kro på hjørnet af Rugårdsvej og Søbakkevej

Privilegeret havde kroen pligt til at huse farende svende, men da man ikke altid ønskede at disse skulle sove på selve kroen, kunne de henvises til dette værelse.

Det første stykke af marken fungerer som kroens køkkenhave og resten som græsmark. Herfra hvor jeg står, kan man se, at der i det nederste hjørne af marken, ligger et lille hus. Her har Anna Hansen sin hønsegård. Netop nu trækker Anna af sted med sin cykel ned ad vejen, på styret hænger et par spande, der rummer madaffald fra kroen, madaffald som hønsene nu får glæde af. Jo, ingenting går til spilde i datidens husholdning og kro drift.

Kroens travleste tid, når man ser bort fra store mærkedage som guld- og sølvbryllupsfester og generalforsamlinger, er week-end gæster, der enten kommer med toget fra Odense eller i bil, for at gå en tur i Hole Skov eller i hotellets have og derefter nyder en kop kaffe på kroen. Der er selvfølgelig også lørdagsballerne, der er godt besøgt. Kroen har ud over et køkkenpersonale, en stab af lokale kvinder, der træder til i alle disse travle situationer.

Jeg begynder langsomt at bevæge mig ned ad vejen langs med krohaven og ned mod bane linien .

På det første stykke har jeg på min venstre hånd bagsiden af et halvtag, der skjuler haven for mig. Under halvtaget kan man spise sin medbragte mad, dog nok under forudsætning af, at man køber sine drikkevarer på kroen. Indenfor i krohaven er der en stor plæne, hvor havemøbler er stillet op til udendørs servering. Medens jeg går videre, skjuler træerne for det fulde udsyn til den meget store have, men lejlighedsvis glimt igennem lavthængende blade efterlader dog indtrykket af et meget velholdt og smukt anlæg.

Kort før jeg når banelinjen, der har eksisteret her siden 1911, ser jeg, at der er monteret nye lyssignaler i stedet for de gamle advarselskilte, der fortalte, at man nu nåede en ubevogtet baneoverkørsel. Da der efterhånden var en del trafik på vejen, havde man set sig nødsaget til at foretage denne udskiftning. Jeg når nu fri af krohavens træer og står midt på banelinjen. Kigger jeg langs sporet til venstre, ser jeg, at der er etableret et særligt læssespor, hvor togvogne, der skal fyldes eller tømmes, kan parkeres, og længere borte kan jeg se stationsbygningen i Korup. Vender jeg mig og kigger mod højre, ser jeg et træskur, der omtales som Slukefter trinbræt eller holdeplads. Trinbrætskuret er opført i 1939, hvor det afløste en gammel bygning. Samtidig afløste et nyt trinbrætsignal med lys det gamle armsignal, hvormed de ventende passagerer stoppede toget.

Nederste del af billedet viser krohaven og kroen. og midt i billedet ses Pederstrupvej og Eriksens hus og under det kroens køkkenhave og mark.

Toget ankommer til Korup trinbræt

Slukefter trinbræt siges at være det mest benyttede af banens trinbrætter i hele banens levetid. Ved banens anlæggelse måtte sognerådet i Korup forpligtige sig til at vedligeholde vejen, og stykket nord for banen og til Rugårdsvej blev herefter en offentlig vej – tidligere privat.

Foran skuret står i dag nogle mennesker, der venter på morgentoget, der skal bringe dem ind til Odense. Hvis vejret er dårligt kan man søge læ i skuret, hvor der er siddepladser, og hvis man vil være sikker på, at toget stopper, så bruger man det stopsignal, der er opstillet udenfor på perronen. På denne tid af dagen er det hver dag stort set de samme personer, der står her og venter. Efter sigende kender togføreren dem alle sammen, og hvis han en dag ser, at der mangle en i gruppen, så venter han gerne lidt, inden han sætter toget i gang, for at se om den pågældende blot er lidt forsinket. – Det er en service, han gerne viser overfor faste kunder. Da jeg går over sporet, ser jeg, at morgentoget fra Brenderup netop stopper op ved holdepladsen for at tage de ventende passagerer med.

Jeg fortsætter min gang ned ad vejen, og helt tæt på banelinien har jeg nu på min højre hånd et hvidkalket hus, hvor der på facaden med store bogstaver står ”Skovbo” (*I dag Søbakkevej nr. 35*). Huset, der er bygget i 1934, blev i 1952 af Laura og Chr. Jørgensen overdraget til sønnen Magnus Jørgensen, der nu bor her sammen med ægtefællen Ingrid Jørgensen. Magnus er arbejdsmand og Ingrid hører til kroens faste stab af hjælpere.

Magnus og Ingrid Jørgensens hus Søbakkevej 35 ->

Det næste hus (*Søbakkevej 37*) er et gulstenshus bygget i 1950. Huset afviger noget fra nabohuset idet en del af de anvendte mursten er fejlbrændte sten, som på grund af deres skæve facon rager ud af murene og giver disse et helt specielt udseende. I huset bor Lærer Friedrich Erichsen og familie. Lærer Eriksen er ansat ved Korup Skole og huset er en embedsbolig, idet en del af lærerlønnen på den tid var fri bolig.

Søbakkevej 37, det specielt udseende hus på hjørnet

Lige efter dette hus går en lille grusvej til højre som en blindtarm til Søbakkevej. Vejen blev etableret og matrikuleret i 1945 samtidigt med, at 5 grunde blev udstykket på vejens højre side som resultat af en lov om etablering af grunde med mulighed for statslån. Der har dog nok fundet trafik sted over arealet tidligere, idet arealet siden 1913 og til udstykningen var ejet af Entreprenørfirmaet Hans Jørgensen og Søn, der gennem mange år gravede grus i dette område, grus som var blevet efterladt, da isen trak sig tilbage for 10.000 år siden. I forbindelse med grusgravningen fik firmaet etableret det forømtalte læssespor på banen, da meget af gruset blev fragtet videre herfra med tog.

De 5 grunde blev efterhånden bebygget, heraf de 4 med statslån, de såkaldte arbejderboliger, der alle ligger med baghaven op mod baneterrænet.

Jeg tager en afstikker ned ad sidevejen, der ender ved indkørslen til det sidste hus og koncentrerer mig i første omgang om husene, jeg passerer på vejen.

Den første af husene (*Søbakkevej nr. 39*), der blev bygget i 1955 tilhører Erland Hansen.

Søbakkevej 39. ->

<- nr. 41

Det næste hus, der blev bygget i 1950 - i dag nr. 41 - ejes af Gunnar Gregersen. Huset er siden blevet revet ned, hvorefter der er blevet bygget et nyt hus på grunden.

Herefter kommer i rækkefølge hus - nr. 43 - bygget i 1946 og ejet af Frode Jensen

nr. 43 ->

nr. 45 bygget i 1957 og ejet af Flemming Petersen og endelig nr. 47 bygget i 1956 og ejet af Chr. Jensen.

<- Nr. 45 og 47

Alle 5 huse har siden 1960 skiftet ejere.

På tilbagevejen kan jeg konstatere, at grunden, som jeg nu har på min højre hånd ligger ubebygget hen og stort set er uden vegetation, dog er der på grunden et lille træhus. Huset kan anes øverst på det efterfølgende billede af nr. 63, men kan også ses i øverste venstre hjørne af billedet af nr. 35. Grund og træhus ejes af Erna Jarby og bruges som sommerhus.

Sommerhuset ligger, hvor nu Søbakkevej 59 er placeret på grunden. Ældre lokale beboere beretter om, at en mand, sandsynligvis ægtemanden, med lamper og net indsamlede sommerfugle og insekter på grunden i de lyse sommeraftner.

I protokollen fra sognerådsmødet i maj 1950 står anført, at *Gunnar Gregersen (ejer af nr. 41 ovenfor), der har købt grund i grusgraven ved Slukefter, andrager om dispensation vedr. brøndens afstand til den nye 10 m. brede vej.* At området benævnes grusgraven siger noget om, hvad det pågældende område har været brugt til, og samtidigt at vejen på dette tidspunkt endnu ikke er døbt Søbakkevej.

Tilbage på hovedsporet går jeg videre nedad vejen mod Hole skov og har på min venstre side et kampestens dige, og da området på min højre side ligger lidt højere end selve vejen, føler jeg nærmest, at jeg går i en hulvej. Jeg når nu den sidste bebyggelse på selve vejen, et hvidkalket hus

(nr. 63), der ejes af Anna Jensen. Hun bor her sammen med sin nye ægtemand Marinus Jensen, der arbejder hos Hans Jørgensen og Søn.

Huset der er bygget i 1932 overtog Anna Jensen i 1956 efter sin afdøde ægtemand Lars Jensen.

For år tilbage havde Anna Jensen et ishus placeret ud mod vejen, så der kunne sælges is til de mange besøgende, der som regel i week-enden, kom med toget fra Odense for at gå sig en tur i skoven og måske afslutte med kaffe på kroen.

Anna Jensen er også kendt for at køre på motorcykel.

Nr. 63 -> bemærk sommerhuset øverst

Inden jeg når helt ned til skoven, hvor vejen deler sig i tre, krydser jeg Sø-renden, der her er ført under vejen. Sø-renden er afløbet fra det, afvandede område, der er tilbage af Trøstrup Sø,

og som nu gennem moseområdet på min venstre hånd løber videre til Ryds Å. I moseområdet blev der i årene omkring 2. verdenskrig gravet tørv. Området, der tidligere var delt op i små lodder, så næsten alle husstande i Korup havde deres eget tørveskær, er nu for største partens vedkommende overtaget af Odense Kommune og udlagt som grønt område med tæt krat og flere vandhuller, som vidner om fortidens tørve- og mergelgravning.

Hvis jeg tager vejen til højre, vil jeg nå op til Søbakkegård, der siden 1956 har været beboet af Kirsten og Jørgen P. Jørgensen. Gården lå oprindeligt lidt øst for Store Pederstrup, men blev omkring 1902 flyttet til den nuværende placering. Siden Jørgen P. Jørgensen har overtaget gården er der gravet store mængder grus på marken nordvest for gården.

<- Søbakkegård

Vælger jeg at gå lige frem vil jeg via hulvejen og en marksti til sidst stå ved Rydså og broen, som bringer mig til motorcross banen, og vælger jeg at gå til venstre, bliver jeg ført ind igennem Hole Skov, forbi kælkebakken og vil kort efter kunne vælge mellem to stier, som begge vil bringe mig videre til Hole Skovvej.

Kælkebakken, hvis top ligger 21 m. over havets overflade, blev i 30'erne indrettet af kroejeren, der helst så, at bakken om søndagen, når der var sne, ikke blev benyttet af de lokale børn men kun af odenseanerne og dermed kroens gæster.

Hole Skov er en gammel bondeskov en såkaldt stævningsskov, hvor man i en turnus kappede haslerne ned og brugte dem til hegn og til optændingsbrænde. Skoven var tidligere opdelt i 10-12 parceller. Kirken, kroen og mange gårde havde således hver sit stykke skov hvori man hentede brænde og kvas til eget brug.

Her foran indgangen til Hole Skov slutter min spadseretur, og jeg vender tilbage til nutiden ved lyden af en spættes tromme signaler fra det store poppeltræ, der på det sidste har måttet lade livet, men det havde også nået en anseelig alder.

De i artiklen brugte billeder er alle fundet på nettet under adressen *"Danmark set fra luften"*, men også på adressen *"Arkiv dk"* hvor Korup-Ubberud lokalhistoriske arkiv kan findes, kan man søge i arkivernes beholdning af billeder og herunder også husene på Søbakkevej.

Erik Lund.

Lidt om dansk landbrug anno 1910

Artiklen her er skrevet som et sammendrag af en stil skrevet af Thorvald Jensen i forbindelse med hans ophold på Frederiksborg Højskole i 1910. Billederne, der er brugt som illustration til teksten, er taget fra Korup Lokalararkivs billedsamling og de vedrører ikke Thorvald Jensen, men er medtaget for at visualisere datidens arbejdsform.

Thorvald Jensen opdeler i stilen landbrugets arbejde i 4 hovedgrupper

Forårsarbejdet
Sommerarbejdet
Efterårsarbejdet og
Vinterarbejdet

svarende til de 4 årstider, og om de enkelte grupper skriver han bl. a. følgende:

Foraarsarbejdet:

Til foraarsarbejdet hører jo navnlig Sædtiden, men første Behandling af Brakmarken og Roearbejdet kan vel ogsaa nærmest henstilles til Foraarsarbejde.

Naar Jorden er optøet, og Solen og Vinden har tørret godt paa denne, og Solen er steget saa højt paa Himmelen, at vi har Jævn døgn, da begynder Landmanden at gøre sig rede til dette vigtige Arbejde. Harve og Saamaskine tages ud fra deres Vinterplads, og det efterses om der er noget i Stykker, eller om der mangler en Harvetand. I saa Fald maa det repareres. Alt maa være i Orden til en 8-14 Dage

efter Jævnøgn, og naar Jorden saa begynder at blive lys og tør, tager man ud for at begynde sin virksomhed paa Marken.

*Radrensning af roer på Brunebjerg i 20'erne.
Billede 523: Korup Lokalarkiv).*

Valdemar Andersen tromler hos Laurits Poulsen ca. 1928 (Billede 604: Korup Lokalarkiv).

Sommerarbejdet:

Sidst i Juni eller først i Juli begynder man at slaa Græsset af til Hø. Det er en travl Tid, hvor Landmanden gerne vil have godt Vejr, da Høet, hvis det faar for megen Regn, mister den bedste af sin Kraft.

Naar Høhøsten er til Ende, kan man næsten begynde at høste Rug, og man maa se at faa bestilt Høstfolk til den bestemte Dag.

Naar Rugen har været høstet en 3-4 Dages Tid, og det har været godt Vejr, kan man godt begynde at køre den ind. Den skal ogsaa helst være godt tør, saa den kan rasle, da den jo skal bruges til Brød.

Herefter bliver der nok at gøre hver Dag med at høste Vaarkornet og faa det bunden op og sat.

Høet sættes i stak på Brunebjerg (Billede 605:Korup Lokalarkiv).

Gdr. Rasmus Hansen samler de sidste strå med hesteriven (Billede 394: Korup Lokalarkiv)

Efteraarsarbejdet:

Nu skal man til at begynde paa det egentlige Efteraarsarbejde, og Hovedarbejdet i dette Afsnit er jo nærmest Pløjning af Jorden.

Vintersædens Saaning hører dog ogsaa til Efteraarsarbejdet, og saasnart der bliver Tid, efter at Rugen er saaet, begynder man mange steder at Skrællepløje Stubjorden.

Naar man har skrællepløjet den Jord, man kan naa, begynder man at køre Staldgødning ud. Mange Steder kører man dog Hovedparten ud om Foraaret, men det synes jeg nu ikke om. Jorden bliver altid mere kold og uti, og Ukrudtet bliver næsten ogsaa altid værre til at gro.

Inden man faar Stubjorden pløjet, er tiden ogsaa kommen, at man skal begynde at tage Roerne op.

*Staldgødning køres ud fra det til kroen hørende Landbrug overfor kroen ca. 1930.
(Billede 182: Korup Lokalarkiv).*

*Gunnar Møller efterårspløjer hos Rasmus Chr. Hansen Lavlækkevej 50 ca. 1925.
(Billede 309: Korup Lokalarkiv).*

Vinterarbejdet:

Fra Julen begynder og til efter Nytaarsdag, er der næsten ikke nogen Redelighed ved det almindelige Arbejde, men naar man er over Nytaarsdag, skal man til at tage fat paa Arbejdet.

Nu begynder det egentlige Vinterarbejde, og til dette hører jo nærmest Tærskningen af Kornet, Skovarbejdet og Brændearbejdet.

Paa de almindelige Bøndergaarde er man i Regelen færdig med at tærske til omkring 1. Marts, og det er heller ikke for tidlig

Pastor Wellejus og Jens Hansen, Korup Linde i kane foran Korup Kirke.(Billede 378: Korup Lokalarkiv).

Forinden den Tid har man imidlertid begyndt paa Skovarbejdet, naar det har været klart Frostvejr, og der ikke har ligget Sne paa Jorden.

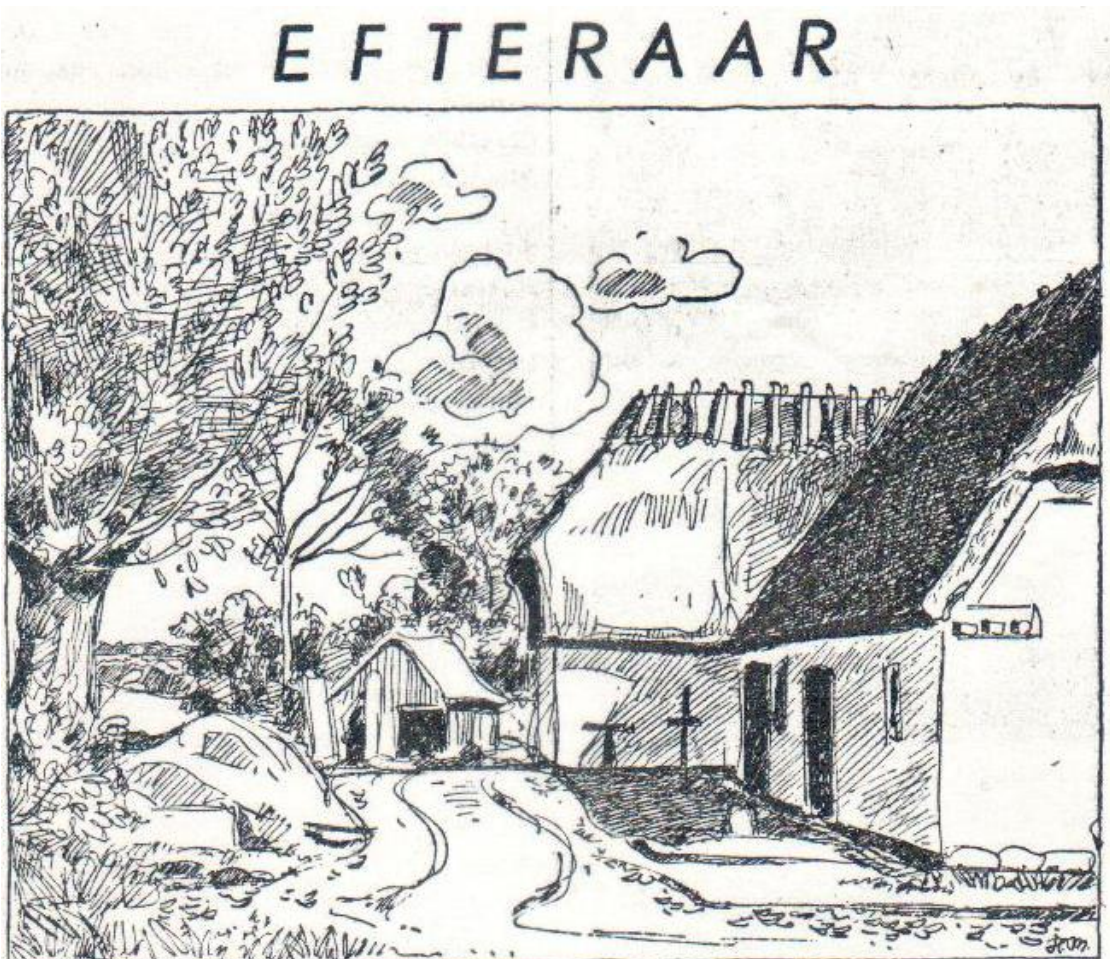
Efter at Brændet er kørt hjem, hugges, saves og kløves det, og nu stilles det op i en stak og staar til hen paa sommeren, til det er bleven tørt, hvorefter det sættes i Hus.

Vinterarbejde på Mary og Karl Rubæks gård Trøstrupvej 171. (Billede 4: Korup Lokalarkiv).

Erik Lund

Efterår i Korup

Fyns Tidende bragte den 8. november 1942 følgende tegning udført af Herman Madsen.

Tegning af Herman Madsen.

Det farverige Efteraar præger det fynske Landskab, ikke mindst en Solskinsdag straalet Naturen i mangfoldige gyldne Nuancer. — Tegningen viser et Efteraarsmotiv fra en gammel Gaard i Nærheden af Korup Station.

Maren Hansdatter

Lergravgård i Vejrup ejedes i begyndelsen af 1800-tallet af Claus Madsen. De talrige dokumenter vedrørende gården, der er afleveret til Ubberud Arkiv, tyder på, at han har været en driftig og måske også noget stridbar mand.

Nylig faldt vi på arkivet over et brev, han i 1819 skrev til Korup-Ubberud Fattigkommission. Omsat til moderne dansk lyder det således:

Underdanigst promemoria

En del af Ubberud sogns beboere føler sig forargede over Fattigkommissionens behandling af pigen Maren Hansdatter. De befaler, at hun skal gå fra hus til hus for at få sin føde. Nu hun er konfirmeret, kunne de lade hende blive i lære, som hun gerne ville eller give hende et opholdssted. På grund af sin benamputation er hun uskikket til gående arbejde, og at gå fra hus til hus i vintertiden vil blive til skade for hendes helbred.

Tillige solgte Kommissionen vore almisseafgifter, som blev leveret til de fattige sidste oktober kvartal.

Derfor beder vi den høje øvrighed, at denne uorden må blive nøje efterset og forbudt for eftertiden.

Den 13. november 1819

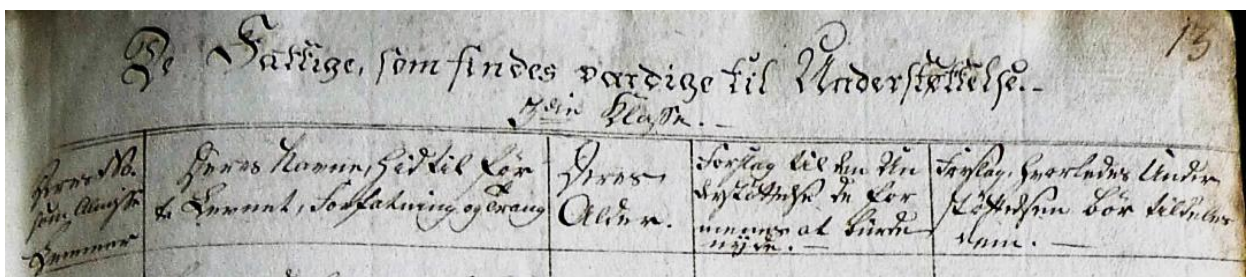
Gårdmand Claus Madsen, Vejrup

Det er to alvorlige anklager, der rejses: Dårlig behandling af en stakkels krøbling og noget, der kunne ligne underslæb. Det gav anledning til for det første at genopfriske Fattigkommissionens formål og beføjelser, og hvorledes de blev realiseret i vore sogne, og for det andet at undersøge den stakkels Maren Hansdatters skæbne. Hertil har der været god hjælp at hente i de to bevarede forhandlingsprotokoller for Korup-Ubberud Fattigkommission, som opbevares i Rigsarkivets afdeling i Odense.

Fattigkommissioner havde der været siden begyndelsen af 1700-tallet, og deres opgave var at hjælpe folk, som af en eller anden grund ikke kunne forsørge sig selv.

Fra 1803 bestod den af sognepræsten som født formand, herredsfogeden, sognets største lodsejer og 3-4 mænd, udvalgt af de førstnævnte. Korup-Ubberuds sognepræst var i første halvdel af 1800-tallet Peter August Steinfeldt. De fattige blev inddelt i 3 klasser:

1. klasse: De blinde, sengeliggende, vanføre og de, som pga. for høj alder eller anden svaghed ikke selv kunne tjene penge.
2. klasse: Små børn, som var forældreløse, og som ikke havde andre familiemedlemmer, der kunne forsørge dem.
3. klasse: Personer, der ikke tiggede, og som ikke var optaget på forsørgelsesanstalter, men som pga. dårligt helbred, mange børn eller andet nok kunne tjene lidt, men ikke tilstrækkeligt til at de kunne leve af det.

Midlerne til fattigforsørgelsen kom fra sognets øvrige beboere og var i hovedsagen naturalier. Ved hvert års begyndelse fastsatte Fattigkommissionen størrelsen af bidragene. I 1820 hedder det således: *Gårdene svarer årlig af hver tønde middel hartkorn 16 pund rugmel, 7 pund malt, 6 pund gryn, 1 pund smør, 1 pund flæsk, samt 100 – 120 tørv.*

Boelsmændene slap med lidt mindre, ”saasom deres Kaar i det heele betragtet ere maadeligere end Gaardmændenes.”

Husmænd med jord skulle ikke levere naturalier, da de ikke kunne undvære det lidt, de avlede. De blev, alt efter deres omstændigheder, ansat til et pengebeløb, som kunne variere fra 12 til 24 rigsbankskilling pr. skæppe hartkorn.

Kommissionen betoner, at der ved ansættelsen er taget nøje hensyn til den enkeltes hartkorn, formue og lejlighed.

Andre indtægtskilder var en afgift ved salg af fast ejendom og frivillige pengebidrag.

Et par eksempler: Anders Hansen, Store Pederstrup	2 rigsdaler	8 skilling
Henrik Andersen, Ll. Pederstrup	1 rigsdaler	
Ejer af Ubberud kirke	5 rigsdaler	
Comtesse Rantzau, Ll. Hesbjerg	4 rigsdaler	
Henning Pedersen, Ll. Ejlstrop		12 skilling
Jørgen Lottrup		32 skilling

En fuld årlig portion fattighjælp bestod af 15 lispund¹ rugmel, 5½ lispund bygmalt, 4 lispund byg- eller boghvedegryn, 1 lispund smør og 1 lispund flæsk.

Fuld portion blev kun givet til personer, der absolut intet kunne yde selv. For andre blev understøttelsen indrettet efter enhvers behov og erhvervsevne – og man var meget nøjeregnende. Ud- delingen skete engang i kvartalet på et tidspunkt fastsat af kommissionen. I vor egn fandt den som regel sted i Korup præstegård.

Engang i kvartalet holdt Kommissionen møde for at gennemgå listerne over fattige og diskutere eventuelle ændringer. Ansøgere om hjælp blev undertiden indkaldt til forhør. Her et par eksempler fra møderne:

1806: Hans Jørgen Köhler, 62 år, mistede for 7 år siden sit skoleholderembede i Ubberud forme- delst drikfældighed og skarnagtighed. Har siden ernæret sig ved betleri. Har ganske godt helbred, men gad aldrig bestille noget, hvorfor han nu næsten er blevet uskikket til at arbejde. Under slige omstændigheder formenes han at kunne behøve ½ portion.

1807: Marcus Theodorus, 69 år, værende i Rosenlund. Manden er ikke ret stærk, men konen, som er 80 år gl. er endnu skrøbeligere og kan intet udrette, og ingen steds fra har disse gamle folk no- gen hjælp. Dem blev tilstået en hel portion fødevarer og til lysning 2 rigsdaler.

1821: Kommissionen har fået kendskab til, at almisselemmet Ane Margrethe Jakobsdatter nu kun har et barn at forsørge, eftersom det ene af hendes tre børn er død og det andet kommet ud at tjene. Kom- missionen finder det upassende fortsat at give hende understøttelse. Da hun er arbejdsfør og i sin bedste alder, må hun godt kunne ernære sig og sit barn. Herved spares oktober kvartal af hendes almisser, som er 2 pund mel, 8 pund malt, 8 pund gryn, 1½ pund smør, 1½ pund flæsk.

¹ 1 lispund=8 kg

Hvert år skulle kommissionen indsende regnskab over årets indtægter og udgifter til amtets fattigdirektion.

Hvad med Claus Madsens andet klagepunkt, salget af almisseafgifterne? I forordet til forhandlingsprotokollen 1820-1838, der omhandler principperne for både opkrævning af afgifter og uddeling af almisser, skriver kommissionen herom:

De fødevarer, der er tilovers fra den årlige uddeling, sælges ved uddelingen i oktober. Ingen vil opbevare overskuddet, da det dels svinder, dels taber i kvalitet. Fattigkassen har dog aldrig lidt tab ved salget, idet Kommissionen "til eget tab" har drevet prisen i vejret.

Der er ikke fundet tegn på, at Claus Madsens klage har været behandlet, hverken i den lokale forhandlingsprotokol eller i amtets korrespondancejournal. Er det brev, der ligger i arkivet en genpart, eller har han aldrig sendt det, men fået afløb for sin indignation ved at skrive det? Svaret findes nok aldrig.

Hvad var det så med denne stakkels Maren Hansdatter?

Hendes forældre var Hans Hansen, med tilnavnet Degn, og hans kone Kirsten Larsdatter. De boede et jordløst fæstehus i Lille Ubberud. Hun omtales ofte som Kirsten Degns.

Ved folketællingen i 1801 bestod familien af Hans Hansen, 43 år, husmand uden jord og daglejer

Kirsten Larsdatter, 37 år, hans kone

Anna Kirstine, 6 år

Kristianna, 4 år

Lars Kristian, 3 år

Maren blev født 20. februar samme år og straks hjemmedøbt. Palmesøndag d. 29. marts blev dåben bekræftet i kirken. Kristian Andersens kone, Store Ubberud, bar hende, Hans Olsens kone, Ll. Ubberud stod hos, og vidnerne var Kristen Pedersen og Mads Nielsen, Ll. Ubberud og Søren Højdenborg.

Familien var meget fattig og kom snart under fattigkommissionens vinger.

I Fattigkommissionens forhandlingsprotokol 1803-1819 hedder det 1803 om denne familie:

Hans Hansen, 41 Aar, beboer et jordløs Fæstehus i Lille Ubberud, barnefødt i Sognet, tiende indtil sit 27de Aar, da han giftede sig med sin endnu levende Kone, 40 Aar gammel. Begge friske og stærke Arbejdere, men hvad manden nu som Dagleier fortjener, nyder Konen kuns lidet got af, thi hun har hidtil Dags maattet sidde i dybeste Armod med 6 smaa Børn, uden synderlig Hielp fra Manden, der har taget Tienneste uden for Sognet. Konen er stræbsom nok, men med ald Fliid kan hun ey skaffe Brød til saamange Munde; derfor har nu 2 á 3 af Børnene hidtil betlet. Commissionen formeener at Forældrene i det Mindste burde ernære 3 af Børnene. Til de øvriges Underholdning ansaaes en dobbelt Portion Levnetsmidler tilstrækkelig under den Betingelse, at Børnene holdes til flittig Skolegang.

Tildeling: Formeenes at behøve 20 skp. Meel, 8 Skp. Malt, 6 Skp. Gryn, 2 Lispund Flesk, 2 Lispund Smør. Annammes qvartalsvis hos Præsten

Tingene forblev uændrede de følgende år. Manden tjente uden for sognet, og konen sad med de

svagelig børn og måtte klare sig med fattighjælpen.

I 1809 skriver kommissionen:*Begge forældre er arbejdsføre, men har stedse ført et uordentligt liv og levet adskilt fra hinanden. De har 3 børn, hvoraf 2 for det meste har været belastet af Sygdom.*

Dersom Fattigvæsenet ikke understøttede Familien, ville Børnene på Grund af Forældrenes Ligegyldighed komme til at lide Sult.

Det går stadig dårligere for familien. Manden arbejder som tærsker uden for sognet og ender efter nogle år som røgter på Fraugdegård. Kirsten Larsdatters helbred forringes mere og mere. I 1817 er hun syg og sengeliggende i 7 uger og bevilges 1 rigsdaler om ugen, til hun kommer sig.

Maren hører vi intet om i disse år, udover at hun vel hører til familiens ”uopdragne” børn, som kommissionen omtaler dem. Om hun har passet sin skolegang eller måttet tjene, vides ikke. Først ved kommissionens møde i september 1818 omtales hun igen, idet man drøftede, hvad man skulle gøre ved den fattige Kirsten Degns datter Maren, som den 2. januar – mod betaling - var blevet indlagt i kur på Odense Hospital. Om hende kunne præsten berette, at hendes fod, som ”forrådneth”, var amputeret, og at man hver dag kunne vente hende hjemsendt helbredt.²

Da hun nu var Krøbling, blev vedtaget af den hele Commission, at man skulde faa hende i Lære for at undervises i Skræddersyning, for at forebygge at denne ellers sunde Pige ikke for Fremtiden skulde blive Sognet til Byrde.

Der var ikke langt fra tanke til handling. Få dage efter Marens hjemkomst lavede kommissionen en kontrakt med skrædder Kristian Lausen i Trøstrup. Han skulle i et år have Maren på kost og oplære hende i skræddersyning, måltagning og tilskæring. For denne oplæring skulle skrædderen have 100 rigsdaler, halvdelen til påske 1819 og resten, når pigen var udlært i september 1819.

I planen for det kommende års fattighjælp kan man derfor læse:

Maren Hansdatter, 17 Aar, ansat hos Skrædder Kristian Lausen i Trøstrup paa et Aar for at lære Skræderhaandværk og imidlertid konfirmeres; i Sommers blev hun gjort til Krøbling ved et Beens Afsættelse. 100 Rigsdaler.

I foråret 1819 blev Maren konfirmeret i Korup kirke. I kirkebogen står noteret:

Maren Hansdatter, Trøstrup, Husbond Kristian Lausen, Skræder, Trøstrup. Skønt forsømt i Barndommen og ey heldig begavet, har hun dog erhvervet sig nogenledes gode Kundskaber; hendes Opførsel er god.

Konfirmationsklæderne blev betalt af kommissionen med 16 rigsdaler 64 skilling.

Ved kommissionsmødet d. 17. september 1819 mødte skrædderen op og forklarede, at oplæringen ikke var lykkedes. Dels på grund af tungnemhed, dels på grund af nogen modvillighed havde Maren kun lært almindelig syning. Hun var ikke i stand til på egen hånd at tage mål og tilskære.

Da skrædderen således ikke havde opfyldt kontrakten, følte kommissionen sig ikke forpligtet til at udbetale de sidste 50 rigsdaler, men fratrak 25 rigsdaler, da Maren nu igen kom til at ligge sognet til byrde.

Skrædderen ønskede ikke at beholde Maren som lærling, så det blev besluttet, at hun skulle have sin føde ved indtil foråret at gå på omgang i Ubberud sogn, en dag pr. tønne hartkorn. Måske kunne man til den tid finde en tjenestesteds til hende.

² Fra Odense Hospitals Protokol 1805-1862: Maren Hansdatter, 17, Nørre Husene i Ubberud Sogn, indlagt for Been Skade 3. Januarii 1818. Udskrevet 14. September 1818. Betalt af Stiftet

I de følgende kvartaler ser man i listen over almisse lemmer Maren omtalt således: *Maren Hansdatter, 19 Aar, nyder Livs Ophold ved Omgang i Ubberud Sogn og til Klæder 8 rigsdaler.* Tilsyneladende er det hendes liv i 1819 og 1820. Engang, vist i 1820, må hendes ”træben” reparerer for 32 skilling. Samme år får hendes mor bevilget 1 rigsdaler til husleje. Hun bor nu i Ravnebjerg-gydehus hos Bartholomæus Albrecth, den meget omtalte tidligere sergent, hvis historie er fortalt så udmærket andetsteds.³

I 1821 nævnes Maren ikke i fattigprotokol-len, men er kommet i tjeneste hos Bartho-lomæus Albrecth, og 12. april 1822 bliver de gift i Ubberud kirke, hun 21, han angivelig 100 år gammel.

Har Fattigkommissionen haft en finger med i spillet, både med tjenesteplassen og giftermålet? Det er ikke til at vide, men det var klart en fordel for alle parter. Albrecth fik opvarthning, Maren et sted at være, og kommissionen sparede penge.

Kirsten Degn, Marens mor, dør 1825.

Albrecth dør i februar 1841 118½ år gammel (!), efterladende Maren med en årlig pension på 24 rigsbankdaler sølv fra Krigs-hospitalskassen.

Som en fattig enke lever hun så resten af sit liv. Trods enkepensionen må hun stadig ty til Fattigvæsenet for hjælp til husleje og brændsel, samt til reparation af træbenet.

Hun dør 6. august 1858 og bliver begravet på Ubberud kirkegård d.12. august. Ifølge kirkebogen 70 år gammel. Det er forkert, hun blev kun 57 år.

Ove Kühn

³Se fx Odensebogen 2004: Grethe Bangsgaard: Giv ham nogle penge, Bülow

Fra arkivernes gemmer

På lokalarkivet i Korup har vi siden arkivets etablering i 1979 arkiveret udklip fra aviser og lokalblade omhandlende hændelser eller personer fra Korup området. De mange mapper med udklip er således med til at fortælle historien om området og dets udvikling.

Vi har i arkivet enkelte udklip af ældre dato, af hvilke nogle bringes efterfølgende, men vi vil gerne have flere heraf, så har nogen eksempler herpå, vil vi meget gerne enten modtage disse eller blot have lov til at tage en kopi heraf.

20. marts 1877

FT 20/3-1877 Odense, den 19. Marts.

Konfert. Opmærksomheden henledes paa nedenstaaende Rundgjørelse af hvilken 5 svenske Kvartetsfangere giver en Konfert i Industriforeningens Sal Tirsdagen den 27de ds.

Ulykkestilfælde. I Fredags Formiddag indtraf det sørgelige Tilfælde, at en ved Drainsarbejdet ved Trøstrup Korup Søes Udtørring beskæftiget Arbejder blev ihjelslaaet. Den afdøde, hvis Naam var Hans Peder Pedersen, 29 Aar gammel, havde paataget sig Nedlægningen af de Rør, der skulde føre Vandet bort fra den nævnte Sø, var i Fredags Formiddag tilligemed 2 andre Arbejdere, beskæftiget med at fylde en af de Brønde, der vare gravede for at nedlægge Rørene. De vare omtrent halv færdige med Fylningen, da de ovenfor staaende Arbejdere, der modtog de Stiver, som den afdøde efterhaanden borttog nede i Brønden, med et bemærkede, at Jorden revnede, hvorfor de raabte ned til den afdøde, at han skulde skynde sig op, hvad han ogsaa gjorde, men idet han med den halve Krop var kommen ovenfor Jordens Overflade, gik den øverste Ramme i Brønden løs, og denne tilligemed den sammenstyrtede Jord kastede over paa den afdødes Bryst, saa at han øjeblikkelig døde.

år 1909

Korup Kirke

1909

i Odense Herred er overgaaet til Selveje. Til Kirken er henlagt en Afsløsningssum af 12,556 Kr. foruden en blandt Stiftets offentlige Midler indestaaende Kapital paa 680 Kr. 55 Ore. Pligtarbejdet er afløst, og Kirken oppehæver i aarlig Landgilde 3 Stp. $\frac{3}{4}$ Fdl. Byg efter Kapitelstafst. Til Kirken hører et 540 Kvadratalen stort Stykke Jord langs Kirkehegnets nordre Side.

13. Marts 1917.

At det til den 15. Marts d. A. berammede Sogneraadsvalg for Korup Sogn er indkommet følgende Lister:

A.

1. Sognefoged And. Hansen, Korup
2. Gmd. Laurits Poulsen, Trøstrup
3. Tomtef. Jakob Rasmussen, Korup M.
4. Gmd. Frederik Larsen, Trøstrup.
5. Gmd. Simon Rasmussen, Bedestrup.

B.

1. Bolsmand Jørg. Rasmussen, Bregne-mose.
2. Gmd. Hans Nielsen, Korup Marl.
3. Gmd. Niels Frederiksen, Trøstrup.
4. Gmd. Fred. Larsen, Trøstrup.

C.

1. Gmd. Simon Rasmussen, Bedestrup.
2. Gmd. Fred. Larsen, Trøstrup.
3. Gmd. Jørgen Rasmussen, Bregnemose.

D. E. B. B.

And. Hansen.

Da der til Valget af Bestyrelse til Hjælpeassen kun er indkommen en Liste betragtes de paa Listen opførte som valgte.

Valgbestyrelsen for Korup Kommune, den 12. Marts 1917.

D. E. B. B.

And. Hansen.

2. februar 1919

Ved Mindegudstjenesten i Søndags blev der i Korup og Ubberud Kirker umiddelbart efter Prædikenen af et Børnekor sunget en lille Sang, bestaaende af 1. Vers af »Vift stolt paa Kodans Bølge« samt efterfølgende to Vers (skrevne af Sognepræsten):

Vor Tak nu her skal lyde,
du danske Sømand god;
du vilde Hjælp os yde,
du voved' Liv og Blod.
Saa mange Øjne vaade
har stirret over Hav;
den lumske Miner naaede,
han fandt saa kold en Grav.

Men Gud, paa hvem vi haaber,
du horte deres Bøn.
Forgæves ingen raaber
til dig, som gav din Søn.
Hvor danske Sømænd stævne,
før du dem trygt i Havn,
og lad til sidst dem nævne
i Døden frelst dit Navn!

Begge Kirker var fyldte. Der ind samledes 82 Kr. til den danske Sømandsmission i fremmede Havne.

18. juli 1920

Genforeningsfesten i Korup

formede sig som en smuk Højtidelighed. Kl. 12 var der Gudstjeneste i Kirken, der var smukt og stilfuldt pyntet. Efter Afsyngelsen af et Par Salmer talte Pastor Wellejus ud fra Esaias 41 om Herrens Omsorg for Folkene. Det stedlige Sangkor sang under Fru Wellejus' Ledelse en til Lejligheden forfattet Sang.

Kl. 4 samledes Beboerne med Sognets 4 Veteraner i Præstegaardshaven, hvor Egnens Musikanter spillede. Herrerne Diamant og Poul Bay sang flere Sange Solo og høstede meget Bifald.

Pastor Wellejus talte kort om Stemningen efter 64, der blev sunget adskillige Sange og endelig hyldede hele Forsamlingen de gamle Veteraner, der var Præstens særlige Gæster. Hver gik til sit med en lys og god Oplevelse mere, og mange af os unge gik sikkert hjem med den levende Beslutning bedre end hidtil at følge med og tage Del i det bedste af det, der er oppe i Tiden. Daisy.

8. januar 1942

70 Aar

Mandag den 12. ds. fylder en i vide Kredse kendt og anset Mand, Gdjr. Hans Marius Hansen, Lindegaarden i Korup, 70 Aar. Marius Hansen er en alsidig Mand med Interesser og Arbejdsevne paa mange forskellige Felter. Foruden Gaarden har han ogsaa Præstegaardens Jorder i Forpagtning, og sammen med sin gifte Søn har han i mange Aar med Dygtighed drevet dette store Jordbrug og samtidig faaet Tid til at sidde i Sogneraadet i flere Perioder og i Menighedsraadet, hvis Kasserer han sadig er, ligesom han er Kirkeværge for Korup Kirke.

Men mest kendt er Marius Hansen sikkert for sine rige kunstneriske Evner. Han har gennem Aarenes Løb glædet mangfoldige Mennesker med de smukke Sange, han formaar at skrive. Han har baade kønne, poetiske Tanker, og han har Evne til at

forme dem i smukke Vers. Og samtidig har Fødselsdagsbarnet stor Interesse for Malerkunsten. Flere Gange har han under stor Opmærksomhed udstillet sine Billeder i Odense, og han har glædet mange af sine Venner med et af sine kønne Malerier med Motiv fra Korup eller Langesø eller en anden fynsk Egn.

Som et Kuriosum kan tilføjes, at Marius Hansens Gaard ligger paa gammel historisk Grund ved det ældgamle Vadedest over Stavisaa. Gentagne Gange har hans Plov bragt smukke, velbevarede Urner for Dagen, og at det hver Gang har været en Glæde for den stærkt historisk interesserede Mand, kan enhver sikkert forstaa.

Fødselsdagsbarnets mange Venner vil takke ham for de svundne Aar og ønske ham endnu mange gode og rige Arbejdsaar.

*

NB!

Der har i tidligere årsskrifter været vist eksempler på Marius Hansens tegninger og digte – på næste side vises endnu et eksempel, en sang skrevet i anledning af fredslutningen i maj 1945.

VED FREDSLUTNINGEN, MAJ 1945.

Mell: Velkommen Lærkelil--

Saa hørte Gud vor Bøn,
vi bad saa tit i Løn
og sammen i vor gamle danske Kirke;
vi maatte takke Gud
for Fredens store Bud
og holde Fest og glemme hver sit Virke.

Og snart gik Flaget op
til Stangens høje Top
og folded' ud i Morgendis sin Vinge;
hver Dansk kun følte Trang
til Tak og Frydesang,
mens alle Kirkeklokker hørtes ringe.

En saadan Sommerdag
med Tusind danske Flag
i Haver bugnende af hvide Bløster,
vi føler, at vi vil
saa længe vi er til
vort Danmark elske, hvad det saa end koster.

Det Land blev atter frit,
det Land er dit og mit
med sine nyudsprungne Bøgeskove,
med Eng saa blomsterskøn
og Mark saa frodiggrøn
ombrust af Sund og Bælters blanke Vove.

Det har vor Kærlighed,
dets Sønner for det stred;
med Sorg vi mindes alle dem, der døde;
vi takke vil enhver,
der stred i denne Hær,
vi tror den dyre Sød vil give Grøde.

De svundne Krigens Aar
gik som en Vinter hård
og efterlader kun et bittert Minde,
men Danmarks Frihedsdag
med Tusind danske Flag,
- vi lo, vi græd -, den glemmes ingensinde.

--H--

oooooooo
oooooooo

Fra lokalarkivet i Ubberud kan der bringes følgende bloddryppende historie om **Skarnsfolk i Ubberud**.

FRA GAMLE DAGE

Fyns Tid 29. 9-26.
Skarnsfolk i Ubberud.

En gammel Historie fortæller om, hvad der skete i Teglgaarden i Ubberud en Søndag, da Folkene var gaaet til Kirke.

Konen i Gaarden og en lille Dreng var ene hjemme, og pludseligt viste der sig en Karl, som med Kniv i Haanden befalede Konen at aabne en stor Egekiste, der stod i Stuen og indeholdt Hjemmets Værditng. Konen turde intet andet end give Karlen Nøglen, og snart var han i Færd med at ransage Indholdet. Som han var optaget af at skraabe nogle løse Penge sammen, som laa paa Bunden af Kisten, tog Konen sig sammen til et Kup. Hun gav Røveren et kraftigt Skub, saa han rullede ned i Kisten, og en-to-tre var Laaget slaaet til over ham.

Konen lod nu Drengen løbe til Kirken for at hente Gaardens Mandfolk hjem i en Fart, mens hun sad paa Laaget. Paa Vejen mødte den lille Dreng nogle Mænd, som han betroede sit Ærinde, men til Uheld var disse

ogsaa Ufredsmænd, som paa Stedet slog Drengen til Døde, hvorpaa de løb ind for at hjælpe den fangne Kammerat. Men Konen anede Uraad, lukkede Kisten i Laas og gemte sig med Nøglen oppe paa Loftet. Derfra hørte hun, hvordan Røverne tumlede med Kisten. Det lykkedes dem ikke at aabne den svære Egekiste, og da Husfolkene paa Hjemvejen fra Kirken fandt den døde Dreng, tog de Fart paa og naaede saa tidligt til Teglgaarden, at de kunde gribe hele Banden, som siden blev retfærdigt hængt.

BREVKASSE

Hvor skal man henvende sig for at faa Arbejde ved Kryolitbruddene i Grønland? En Holders Søn.

Svar: Grønlands Styrelse, Knipelsbrogade 3.

*

Hjælper Foreningen Dansk Samvirke danske Udvandrere til Arbejde i Argentina, og hvad er Foreningens Adresse? C.O.

Svar: Adressen er Dansk Samvirke, V. Boulevard 36, København B. Formaålet er at styrke Samfølelsen mellem Danske over hele Jorden.

Historien blev bragt i Fyns Tidende den 29. september 1926.

Teglgården, som omtales i historien eksisterer og er beliggende på adressen Dyregravvædevej nr. 100.

I forbindelse med indvielsen af det nye alderdomshjem i Ubberud bragte Fyns Stiftstidende følgende artikel sammen med et billede af det nye alderdomshjem, Billedet er her gengivet i formindsket udgave.

Søskendepar gav 100.000 til et nyt alderdomshjem

Ubberud alderdomshjem indvies paa tirsdag. Plads til 21. — Har kostet 475.000 kr.

Alderdomshjem og skoler skyder i denne tid godt hjulpet af det foraaarsagtige vejr op som paddehatte rundt om i mange fynske kommuner, og for det meste ganske kønne og ogsaa ret dyre paddehatte.

Ubberud kommune, der paa tirsdag indvier sit ny, smukke alderdomshjem ved ti-kilometerstenen paa hovedvej 1, hører dog til en af de heldige kommuner. Her har man haft gavmilde beboere, der har testamenteret penge til opførelse af hjemmet.

Alderdomshjemmet, der er paa to etager, og som faar plads til 21 af sognets gamle, et par gæsteværelser, bestyrerindebolig og ovenikøbet

kommunekontor, staar med jordkøb og haandværkerudgifter i ca. 475.000 kr., men kommunen har fra 1945 staaende 100.000 kr. fra de bundne beløb i nationalbanken, og endelig testamenterede et ældre søskendepar, gdjr. Lars Peter og Anna Larsen, Lille Ubberud, deres formue paa 100.000 kr. til Ubberud til hjælp for kommunen ved opførelsen af alderdomshjemmet, en rørende gestus, som kommunen med tak tog imod. Resultaterne af de forenede anstrengelser ligger nu som en smuk rød bygning, der glæder de mange vejfarende paa hovedvejen. Det er arkitekt Krogsgaard, Odense, der har tegnet alderdomshjemmet.

—dan.

27. marts 1953

Det ny alderdomshjem.

A 370 - 1

Laurits Haugsted
Paul Trøelsevej 295.

5491 Blommenslyst.
født i Brønserød i Hørsenbjerg Sogn
d 14-4-98. gaaet i Skovsby Skole
ved Herrer Skovsted. At jeg var 8. Aar.
saa blev mit fødekjøn solgt og vi
overtog min Moders Fødekjøn i 1906
Skovgaarden kaldet Lille Pedersbøl
i Hørup Sogn og jeg skulde ellers
have gaaet til Hørup skole 7 km.

men med tilladelse og mod betaling
kom jeg til ~~Hørup~~^{Langerød} skole 3 km i
gennem Skoven ene det var trist.
At Konfionsforberedelse i skolen i Vangparken
ved Hangerø Kapel. og Konfirmeret i
Vigerslev Kirke af dagværende Præst
Lektor Ebbesen.

Gamle danske mål

Rummål

- 1 kub.favn = 27 kub.alen = 216 kub.fod = 6,679 m³
- 1 kub.alen = 8 kub.fod = 0,247 m³
- 1 kub.fod = 32 potter = 128 pægle = 30,9 liter
- 1 viertel = 8 potter = 32 pægle = 7,73 liter
- 1 kande = 2 potter = 8 pægle = 1,93 liter
- 1 potte = 4 pægle = 0,9661 liter
- 1 pægl = 0,2242 liter
- 1 kop = 0.24 liter
- 1 anker = 39 potter = 37,68 liter
- 1 favn brænde = 72 kubikfod = 2.226 m³
- 1 kultønde = 192 potter = 173,9 liter
- 1 fad = 4 oksehoveder = 927,5 liter
- 1 oksehoved = 6 ankre = 226 liter
- 1 tønne korn = 144 potter = 8 skæpper á 4 fjerdingkar á 2 ottingkar á 2 1/4 pot = 139 liter
- 1 kornskæppe = 18 potter = 17,39 liter
- 1 tønne sild = 112 potter = 108,20 liter
- 1 tønne flydende vare = 136 potter = 131,4 liter
- 1 kubikfod = 32 potter = 0,030916 kubikmeter
- 1 kubikalen = 8 kubikfod = 0,2473 kubikmeter

Hartkorn - 'Hårdt korn' (rug og byg) 1 tønne hartkorn = 72.000 kvadrat alen = 28.368 kvadratmeter. Oprindeligt var det et mål for fæstebøndernes landgilde, men efter 1662 (og indtil 1903) var det et udtryk for skatteværdien af jord, idet skatter blev beregnet i tønner hartkorn efter jordens bonitet (kvalitet). I areal udgør 1 tønne hartkorn 5 1/7 tdr. land med takst 24. 1 tdr. land udgør således 5516 m² = 14.000 kvadratalen. Betegnelsen 'tdr. land boniteret areal' defineres således: Tdr. land x takst/24. På dårlige jorder skulle der altså et stort areal til at udgøre en tønne hartkorn.

Fra Folkets Bog

På alle fjernsynskanaler og i diverse tidsskrifter præsenteres man dagligt for madopskrifter, så helt i tidens ånd er der derfor i årsskriftet denne gang også medtaget eksempler på opskrifter. Der er dog den forskel, at opskrifterne her er over 100 år gamle, og næppe vil indgå i kostplanerne i nutidens husholdning. Opskrifterne er taget fra **Folkets Bog, Husmoderens Håndbog** der er forfattet i 1906 af L. Jørgensen Ethelberg og udgivet på Arnold Jacobs Forlag, Ringe.

I forordet til bogen skriver forfatteren

Nærværende "Husmoderens Haandbog" er anlagt paa at blive en Støtte for den unge Husmoder, der med smaa midler selvstændigt skal lede sin Husholdning. Der er derfor i Kogebogen Opskrifter på Hverdagsretter, der er afpassede efter en Aarsindtægt på 1200 Kr., og da en praktisk Husmoder i vor Tid ingenlunde maa bruge mere end det halve af Indtægten til selve Maden, vil sikkert ingen af de mange Husmødre, der er stillede under disse Forhold, kunne finde nogen daglig Støtte i de eksisterende Kogebøger, hvor fortrinlige Værker, der end findes blandt dem, da disse alle er anlagte efter større Forhold, men da der i alle Hjem forekommer Tilfælde, hvor Husmoderen skal servere noget ud over det daglige, har jeg fundet Anledning til at inddele Kogebogen i to Afdelinger, saale-

des at 2den Afdeling giver opskrifter paa dyrere Retter samt Frokost -, Aften- og Mellemretter. Tillige indeholder Bogen Anvisning paa Syltning, Bagning, Slagning, Brygning af Øl og Frugtvine.

Fra den billige afdeling er her som eksempel her medtaget opskrifter på bollemælk og brødboller, der næppe indgår i ret mange menneskers kostplaner i dag.

Bollemælk

Mælk sættes over Ilden med et stykke Kanel og lidt sukker; naar den koger, sætter man med Spidsen af en Ske smaa Mel- eller Brødboller paa; lidt Salt tilsættes; 1 Pot Mælk kan man regne til 3 Personer og 8 á 10 Boller til hver Portion; en lille Smule godt Smør kommes i Terrinen før Anretningen, eller man serverer Sukker og Kanel til.

Brødboller

Et Franskbrød til 10 øre skrælles, skæres i Stykker, lægges i Mælk og staa tildækket 1 Time; trykkes derefter op og bages i 10 já 15 Kvint Margarine til det slipper Ske og Gryde. Naar Dejen er afkølet røres 3 á 4 hele Æg i – et ad gangen -, lidt Salt tilsættes og, om man vil, lidt Sukker og Kardemomme, hvis Bollerne skal bruges til Bollemælk eller søde Supper.

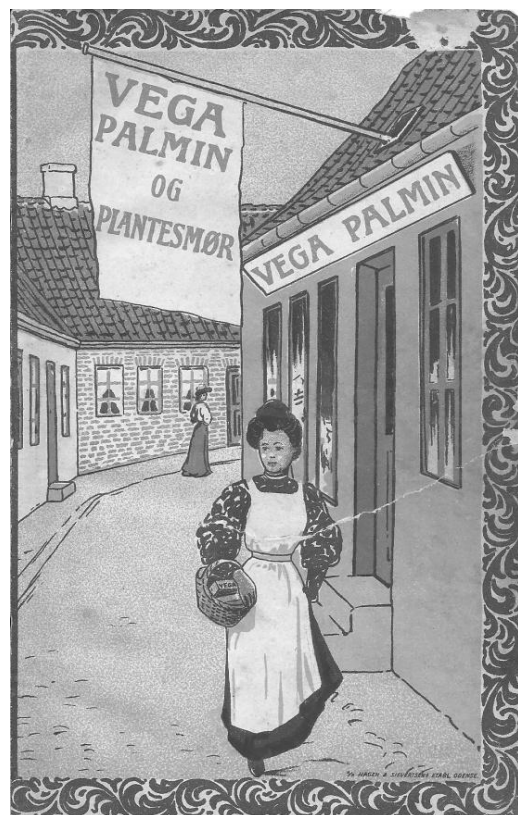
Om ølbrygning

Alle de Kar, der skal bruges ved Brygning, maa være omhyggeligt rensede. – Er den Tønde, paa hvilken Øllet skal lægges hen, brugt til Øl i Forvejen, maa den 2-3 Dage før Brygningen fyldes med rent, koldt Vand for at trække Syren ud af den. Naar dette har henstaaet i Tønden 1 á 2 Dage, tappes det af, og Tønden fyldes igen med koldt Vand, hvormed den henstaar indtil den Dag, Brygningen skal foregaa.

Saa snart der paa denne Dags Morgen er tændt Ild under Bryggerkedlen, der samme Dags Morgen eller Dagen forud er godt rengjort og fyldt med rent Vand; skrubbes Øltønden godt af i koldt Vand baade indvendig og udvendig. Hanen tages af og renses godt, hvorpaa den igen sættes i, helst om-
svøbt med en fin ren linned Klud, baade for at være tæt og sidde fastere.

Saa snart den første Kedel Vand er kogt, maa Tønden, Baljer eller Kar omhyggeligt skrubbes og skoldes i kogende Vand. Noget af Vandet af den første Kogning, omtrent et Par Stribber til 1 Skp. Malt, kommes i et Kar (Mæskekarret), hvori det henstaar 5 á 10 Minutter for at afkøles lidt; derpaa kommes Maltet deri, der godt omrøres med Mæskerøret, indtil det hele er godt gennemtrukket med Vand og danner en almindelig Grød, hvorpaa Karret dækkes, for at Kraften ikke skal fordampe. Det er en Selvfølge, at saa snart den første Kedel kogende Vand er tømt af, saa fyldes Kedelen paany, der fyres godt under den, for saa hurtigt som muligt at faa den paa Kog igen. – Naar Vandet spilko-
ger kommes saa meget Vand henover Maltet, at det hele danner en tyk Vælling, der røres godt op og dækkes igen.

Det maa nok omrøres en Gang eller to mere, mens det henstaar saaledes.

Det øvrige kogende Vand i Kedlen fyldes paa Tønden, hvorpaa Kedlen fyldes paany, og der fyres op under for at faa den i Kog. Saa snart Vandet koger godt, fyldes Tønden, men man lader blive saa meget Vand tilbage i Kedlen, at Humlen kan koges deri, 10-12 Kdr, Vand til 3-4 Pund Humle. – Humlen kommes deri, og den skal koge jævnt under stadig Omrøren en Times Tid. Imens Humlen koger, lægges ”Rosten”. – Man tager et Kar, der er stor nok til at rumme Humle og Malt; der maa være Hul i Bunden, hvori anbringes Hane og Tap. – Omkring Hullet inde paa Karrets Bund lægges 4 smaa stykker rene, skoldede Kakkellovnsbrænde, man tager dernæst Ruglanghalm, der skoldes godt om Morgenens tilligemed Karrene, laver deraf 3 à 4 Kranse, der lægges omkring og paa de 4 stykker Brænde. Derefter lægges et Lag renskoldet Halm over det hele, saa Karrets Bund er dækket overalt med et 3-4 Tommer tykt Lag Halm, hvorigennem Øllet bliver langsomt siet.

Naar Humlen nu har kogt den bestemte Tid, øses den af Kedelen og paa Rostekarret, hvor Humleurten saa tappes fra, medens Bladene bliver tilbage i Karret.

Saa snart Humlen er taget af Kedelen, kommes Mæsken (Maltvællingen) deri og faar et lille Opkog, saaledes at man er sikker paa, at det koger i 5 Minutter. Derpaa øses det hen paa Rostekarret oven paa Humlebladene; man sætter en Balje under Tappen, og lader den løbe af i den. Efterhaanden som Urten (Førstegraaberne eller Ekstrakten) løber af, kommers den igen i Kedelen og faar et lille Opkog; derefter øses det igen hen paa Rostekarret og aftappes, hvorefter det kommes i det Kar, hvori det skal gære, hvilket i Reglen er samme Kar, som har været brugt til Mæsken (Maltet).

Naar Urten anden Gang er løbet gennem Rosten, fyldes Humleurten atter paa Rosten, da den derved bliver klarere. Naar denne (Humleurten) er løbet igennem anden Gang, sættes den hen i en Balje indtil videre.

Derefter tapper man Vand af Tønden, som, dog ikke for varmt, hældes paa Rostekarret, og saaledes fortsætter man, indtil man har faaet det Kvantum Øl, man vil have. Det er gavnligt, naar man slaar en Spand varmt Vand paa Rostekarret, da at sætte Tappen i blot et Øjeblik, mens det staar og trækker paa Maltet.

Naar man øser Humlen eller Maltet (Mæsken) fra Kedelen paa Karret, bruger man Strippen i højre Haand, og med venstre Haand holdes en Krogskaal under for at opfange Dryppet, at intet spildes. Brygger man Gemmeøl, Gammeltøl, saa tager man af det første saa meget, at der er rigeligt til den Tønde, man vil lægge hen; derefter kan man slaa lidt mere paa Rosten og saa faa lidt Dagligøl, der sættes i et Kar for sig selv.

Naar Øllet er afkølet til den Varmegrad, Thermometret viser, kommes en Stribe fuld af Humle deri, hvorefter gæren paasættes.

Kraftig øl gæres lettest, derfor skal Efterøllet gæres lidt varmere end det kraftige og fede Øl.

Før man grader Øllet, maa det røres godt op, da det er varmest ved Bunden. Gæren aftages af Øllet anden Dags Aften, Karret dækkes med et Lagen, og Øllet fyldes paa Tønden 3die Dags Morgen.

Der lægges et Laag over Spunshullet i Tønden, da det gerne vil gære lidt over de første 2-3 Dage.

Naar dette er ophørt, fyldes Tønden, Spunset lægges i og tilklines med vaadt Ler.

Man regner med 18 Pd. Malet Malt til en Skæppe.

Til en god Dagligøl kan regnes 4 Skp. Malt og 2 á 3 Pd. god kraftig Humle til 1 Td. Øl. En Øltønde (Heltønde) er 68 Kdr.

Til samme Kvantum Gemmeøl (Gammeltøl) kan regnes 6 Skp. Malt, og så skal det være rigtig kraftigt, da 1 Td. Malt og 1 Pd god kraftig Humle til hver Skp. Malt. Gammeltøl maa helst brygges i Marts Maaned.

Henvendelser i 2015 – Ubberud Arkiv

Svend Erik Grønvald:	Ny Lille Ejlstrup
Lene Christensen:	Fam. Roulund og Hesbjerg
Hans Larsen, Tyrbjergvej:	Familie
Inge Lise Jørgensen:	Billeder vedr. vognmand Bernhard Mortensen
Jutta Rosenow, Rinkenes:	Forespørgsel om oldefar
Else Hansen, Vojens:	Brødrene Simonsen
Birthe Overgård, Hadsten:	Beboere langs Middelfartvej
Jan Clausen Nielsen:	Indsamling af materiale om danske benzinstationer, Esso Blommenslyst
Gitte Bundgaard:	Forespørgsel om ”Drøjsmeden” Hans Jørgen Henrik Jørgensen
Connie Rosengaard:	Forespørgsel om Ny Lille Ejlstrup
Steen B. Clausen:	Forespørgsel om skolepatrulje ved Ubberud Skole
Kjeld Nielsen, tidl. Middelfartvej 362:	Rettelse til billedtekster
Niels Th. Nielsen:	Rettelse til billedtekst
Lars Kamp Hansen:	Rettelse til billedtekst
Dorrit Pedersen:	Forespørgsel om billede fra Ubberud Plejehjem
Preben Mortensen, tidl. Middelfartvej 623:	supplerende oplysning til billedtekst
Mette Kabell:	Forespørgsel om Hesbjerg Slot

Henvendelser i 2015 - KorupLokalarkiv

Jens Peter Jensen:	Brunebjerg
Jytte Moysen:	Skoleklasse fra Rytterskolen
Christian Poulsen:	Sehstedlund, Pederstrupvej 110
Verner Engelbæk:	Team KIF
Carsten Hunderup:	Slægten Hunderup i Korup
Lars Viinholt Nielsen:	Nordvestbanen
Flemming Ryet:	Brugsen
Grete Jensen:	Espestok 120
Lissi Dybmose:	Klassebillede
Kirsten Jørgensen:	Søbakkegaard
Stadsarkivet:	Billede fra Nordvestbanen
Jørgen Peder Hansen:	Nordvestbanen
Henrik Fruerskov Jensen:	Korupvej 35
Vibeke Sangill:	Præstevej 15 og Rugårdsvej 546
Peter Ramskov Andersen:	Manuskript til Korup Sogn 1700-1850
Sten Hansen:	Sognerådsprotokoller
Frans Bay:	Byggeri af Jens P. Koch i Korup
Willy Christiansen:	Familiebilleder

Efterlysning

På Korup Lokalarkiv arbejder John Andersen med at sætte navne på de mange sportsbilleder, der er i arkivet. Kan nogen hjælpe John med at få erstattet spørgsmålstegnene på billederne her med rigtige navne?

B 1215 Fodboldhold ca. 1950

Stående fra venstre Svend Dybmose Andersen, Arne Hansen, Kristian Hansen, Peder Boe Pedersen, Villy Nielsen, ??? ?????, Jørgen Lykke og ??? ?????.

Siddende fra venstre L.P.T. Nielsen, Børge Olsen og Arne ?????.

B 1460 Håndboldhold d. 13/9 1953

Stående fra venstre: Inge Madsen, Birgit Madsen, Inge ?????, Ellen Margrethe Hansen, Bodil Møller, Birte Jensen og Ellinor ?????.

B 2078 Håndboldhold i Allerup Gl. have 1949 eller 1950

Stående fra venstre Karen Petersen, ??? ?????, evt Jytte Nielsen ?, Birte Larsen og Keld Norland Madsen.

Siddende fra venstre: Gerda Hansen, Grethe Larsen og ??? ?????.

Materiale om Ubberud Andelsmejeri.

I Ubberud Lokalkiv arbejder vi stadig på en artikel om Ubberud Andelsmejeris historie, som vi håber at bringe i næste årsskrift. Vi efterlyser i den forbindelse dokumenter, billeder, fortællinger og lignende, som kan være med til at belyse mejeriets historie. Hvis der er nogen i medlemskredsen, der kan bidrage med oplysninger, hører vi gerne fra jer.

Med venlig hilsen, Bestyrelsen.